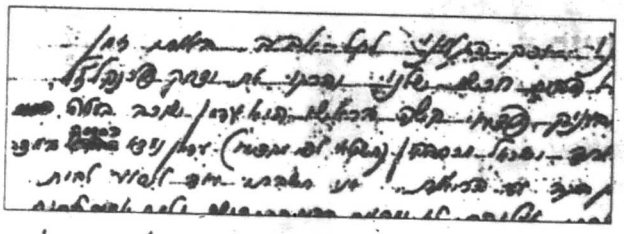
"שרבים עם אבנים וסכינים"

הסיפור בינגאלד עליה השלום, רעייתו של אליעזר בינגאלד ("ביניו") זצ"ל, ראש המועצה האומית, וכל יבנה, שמרה בקפדנות על התכונה בת השמונה־עשרה, גם זו שירשה מאמה לאחר. לאחר פטירתה עבר הטקס הזה לאחותה, וזו שלחה בר ורונה הקטן של אחד המכובדים לבן משפחת שאביו ר"ל, אחי אמא, כתב אחרו בשנת תרצ"ה.

גם את זה הקשה לה עשה הקדוש, הוא על שרה אמנו נאמר בישעיה בפרשת השבוע "בת ק' כבת כ' לזנות, מה בת כ' לא תמאה שוד' אינה בת עשרין, אף בת ק' בלא הנא" – ודי שאצל הישמעאלים, בני יחיד הזה בכבי ושיחת הפרי מים, שוחים לרשע ולרע, ושרוים לקרוא בימים אלה מכתב ששלח ר' שמואה רוסכן ז"ל לחודיו ביה איזיל תרצ"ו, ולראות ששום רבר לא השת נה. ועל ר' שמואה רוסכן ז"ל, מחשוים של תה' קשה והרוג, יש וראי ומעי באריכות של עמיתי עקיבא צימטקן).

וכך כותב רוסכן לחודיה:

"עד עכשיו לא רציתי לכתוב לכם איך שני פלתי ביום המאורעות לפני שלושה שבועות. באותו יום א' תמר הייתי בבית הפרישה, ובבר סי הבעל בית שלח אותי לקחת עצים מבית מסחר הנמצא בסוקיסלוני, נגר מחכן ברחן בי סו. אני הייתי צריך להיות בבית המסחר במשך כל היום, אבל כבראה שיד ה' היתה בעזרי. בשעה 10 התחשבתי לשלוח עגלה עם עצים לבית הפרישה מפני שידעתי שבבית הפרישה אין עצים. לפיכך הלכתי לחפש עגלה וירדתי עד הרחוב הראשי של שוקיסלוני. לתמהוני הרב לא מצאתי שום עגלה, אז הלכתי בחזרה. כשהגעתי למחסן ברחן פגשתי 4 יהודים חיור רים כשלג ואמרו לי שאנחנו נמצאים בסכנה גדולה. למולנו היתה מכונית משא במחסן ברחן והציעו לי שאעלה תיכף ומיד על המכו נית ואסע אתם. בשיצאנו ממחסן ברחן ישר אל שוק אל־דיר התחילו להתקהל סביב המכונית ערבים עם בריזלים ביד ועם אבנים וסכינים וכל מיני שוראץ' אחר אף הצעיר (שבה שחר רה עליהם) ולולי אומץ לבו של הנהג פנחס שמרלינג היינו אבודים. הגענו לשרותי המלך ג'ורג', שמה ורקו עלינו אבנים אבל לא פגעו בנו, וכך הגענו לתל אביב. באותו זמן התגלגל בשנת תשס"א במדינה ריבונית ובצא רב כוח, בביכול, נסוגים לימי תרצ"ו, שלאותו הם היתה השואה האיומה ונשבענו עם הקמת המ דינה שתכרית היד שתרם על יהודי. כמה מזה שכחנו את כל מה שהבטחנו לעצמנו, ונהנינו באמת מידה של מוסר אורילי המע רער את אחיותנו בארץ ישראל.

החיונין המטכ"לי־הדמטכ"לי

ל. הוא תלמיד ישיבת חברון, מאלה שמקדשים שם שמים בכל הלכותיהם. הודעה דרמאית בלישכת הגיוס מצאה אותו לא כשיד ליחידה קרבית, אלא שיל. לא רצה לשמוע על כך. לאחר שיחות והתעקשויות, ל. ניצח והצבא בחיל תר תנים. יסלח לי חיזל הזה, אבל מעט מאוד צעי רים מתלהבים מהעיון לשרת בו את ה"מרי". ל. שמח שהצעה לו משמרת קרבית ונקלט מיד מאוד באחת הטוללות. עבר אימונים, ואנו העריכים על הבית תרושת שלנו והרגו את יצחק פרנקל ז"ל, ואת הבעל הבית האדון חבויניק פצעו קשה בראשו וחבר אחר ישראל מרחבקוך, עדיין נמצא בהרסה בכתב קשה. הוא קיבל סכין בגב עד היראות. חושבים להעביר את בית הפרושת לתל אביב".

למישב יודעתי, באצבעי אותו נהג משאית, שמרלינג, חזרים היום את אותן חוויות במקר מות מגוריהם ביו"ש. אז היו הבריחים, היום מרכזים על משקיעים בינלאומיים, ואנו רד, וצוות הטוללה והמפקדים מסביב, ותאחבנו בו. שכן, ל. איננו מהמחפפים והמתחמקים ואמר "זה נגי" לכל מטלה, כפי שלימדו אותו בבית.

ויהי ערב ויהי בוקר, ולטוללה מגיעה 3־2 חיילות כדי להשתלב בה. וכשמדובר ביחידת שרה או המישטרה בין חיילים לחיילות הוא כמעט מחלש.

ל. הסביר שעל פי הלכה לא יוכל להמשיך ולשרת בטוללה, עם כל הכפי ועבמת הבמש, וה קשר העמוק שנרצר עם החיילים והמפקדים.

ניסו לשכנע אותו שיראנו שהכל יהיה בסדר, אלא שה"בסדר" הזה אינו עומד בקריטריונים ההלכתיים והנהגותיו של תלמיד ישיבה. וכך הר עבר ל. לטוללה אחרת שבינתיים אין חיילות משרתות בה.

קשה לדרג לעמק מוחשבתם של מפקר צה"ל ומה וחזף אותם להציב חיילות ביחידה שרה, דוגמת טוללה התחתונים הצ"ל. מספרן של החיילות המבקשות לשרת ביחידה שרה אינו מצריך בשום אופן הערמת קשיים על חיילים רדים בכלל תלמידי ישיבות הסדר בפרט. בר מן הראשון שיקרה רחמנא לצלן, תקום בצקה מתוף אל תוף על הטימטום שבשילוב חיילות בי חיידת לוחמות, ובכל זאת הדמטכ"ל ממשיכים בכניעה לשיוויוניות המתאימה אולי. לצבא אחרות חברית אבל לא לזירת לחימה שבה נתונה מדינת ישראל.

תחילת נפילתה של התנועה הקיבוצית היתה עם שילובן של המתנרסות מסקנדינביה, וכראי שהסענה הזאת, שפסעתי לא אחת ורוקא מקיבר צניקים, תחקר ולימון. אם צה"ל ימשיך בשיגעון הזה של שילוב חיילות ביחידות השרה, חיל אויר וחיל הים – תתשרשי תשתיתו המוסרית והערכית.

ישנם קצינים־בכירים, גלויי ראש, המתנגרים לכך – אבל הם שומרים על שתיקה. מתקרנפים.

בסוד שיח אדמו"רים

מורשת ר' ישראל יצחק הכהן ביגרהום זי"ע

על מכשיר הטקס מצאתי, באחד הימים לפני כשלושה שבועות, בין הודעות השונות, קטעים מהסטר שנשא הגר"ש אלשר שליט"א ראש ישיבת "שפת אמת" ליד מיסדו של הרב החוזה ר' יש ראל יצחק הכהן פינגרהוט זי"ע. בין הדברים דבא בעידן היתואר, "כשנסתלקו אנשים בדמי ימינם, זה סבר כך', היה מתם את התלונות, והסתיב 'כי עלה מות בחלונינו' (ירמיהו ט', פסוק כ).

"יש להתבונן בלשון הפסוק הקצרה, דנקטו חלון ולא דלת. אלא דברי הגמרא בדרשים לעניין פישפוש והיקון המעשים בעת צרה, שנרע איך למנוע מריבת הדבר ורע, לתוך בתי ישראל. הדלת היא החתה שמשם מרבילות להיכנס ולחדור לתוך הבית, אך פעמים שהדלת אטנם בעולה בפני הר צר, אך עלה מות בחלונינו, הפישפוש צריך להיות גם בחתים צדדיים, מקומות שמם אין הדרך להכנס לבית. אולי רחוקה שם היא הפירצה, בדברים שבני אדם רשים, אם בלשון הרע, אם בש מירת העיניים וכר', ובעת כזו יש לעסוק בר', לפ נות הישב. גם את התלונות, להיות מוקנים בישב וכך בחסרי ה' לא יוכל להיכנס תלילה חס יחדר שום 'מחבר'".

ההסבר לשמוע מצאו הן בעיני הנהדרי את הדף על שולחן העבודה. שם מילה לא נאמרה בו על פינגרהוט ז"ל עצמו – מי היה האיש, שלא הכרתיו ולא שמעתי עליו מעולם.

ובעוד בעלי התוכניות בדרכי מחשבים ורבה מים על "מורשת יצחק רבין ז"ל", סילמן אלי ידיד מר מחנה הודרי לשמוע בעניניו היום. תוך כדי דיבר רים, שאלתי אחו אם שמע על אחד בשם פינגרהוט שהלך לשלום בקצוה ימים. איש שיחי הגיל יודה סיפורים על הנפטר, ושב לשוחרני כי אין בטולות לסידת הזכר וליצירתיות של אנשי הר סד.

ר' ישראל יצחק הכהן פינגרהוט ז"ל, היה מגזל סמיר לבנות בירושב ועוד שבבליל, שבו קהילה גרולה של חסידי גור ועליה נמנה. ורוב המכריע של המשפחות הן מרחבות ילדים, בעלי הכנסה מאוד ממוצעת ומטה. תורה לשל, יש במקום שמ חות לרוב בעקבות הילודה הגבוהה בעבר ובהווה, אין זה נריך שבשבת אחת יש במקום ברית מילה, שבע ברכות ועליית תורן לתורה, אין שמחה ללא סעודה. ואין יבריישו את מי שאין לו!

פינגרהוט ז"ל הקים את "מפעל השמחות". ניים משפחת מתנרבות – כל אחת עם המאכל שהיא מצטיינת בהכנתו, הן מקבלת כסותן תשלום עבור תוצרי הגלם. עלות של אדם בסעודה אינה שלוה על 7 דולר, בעוד שבמקומות אחרים המחיר בץ בין 20 ל־25 דולר. פינגרהוט לא שיחרר עצמו מחבר רת המתנרבים, ומבחל הסמינר היה אפשר על העשרה.

בליל ששי בו נפסר מרום לב והוא בן 55, סיים "סיבוב" של 100 ששת לקראת ה"קדושים" שב ערכו בשבת פרשת נח כרי לחזק כמי לבעלי השמחה, היה קונה עשרת שלמים במקום רבעים, לאחר שחישב ומצא כי זה יחזר זול במספר שק לים. את קטני הקף הנתורים היה שוחר בקירור עבור המשפחות לצרכיהן השוטפים בשבתות שר בוא.

וכך נגל על עצמו לקבות אחריות למאה חד מיטים ראשי משפחות, ללא תמורה כלשהי. היה מבית של 150 הקשטפות היתה מבריה אחת לעצמו, "כרי שהציבור ירע שאת כל האחריות מזיתי והקפרתי בהירות כולה כל אחד מהם מיכף לי".

וכך היה גם עם המצות לפסח. חישב כל דרך להחזיל את מחיר. כאשר חור בא על אחר מבני הקהילה, רשם לעצמו בפנקס לספק לו מצות בשנה הבאה ללא כל תמורה, שחרי הוא, כבראה, חסר אמצעים.

וכך היה גם עם ההסעות: חצר איננה במרכז העולם התחבורה אינה זמינה. הוא דאג להסעות מרכזות לירושלים ובני ברק, ולפי הביקוש – לר רים אחרות, ואיש לא "תפס" אותו או את מי מבני משפחתו בטעים ואינם. שום רבר לא נעשה להנאה אישית או תועלת אישית. אם "אגר" היתה גמלת לו במהנה – הכל נכנס מיד ל"קשת ההסעות".

וכך היה עם הסמינר – הוא לא ויחש לעצב את הסמינר המיוחם, המצוני, הסלקטיבי. השוב היה לו כי כל בת באזור המבקשת ללמוד בסמינר תרי, תמצא מחצר את המקום, בלי להיטלטל לקצוי ארץ. וכשנתרע לו על משפחה המבקשת לשלוח את בתה ללמוד בסמינר אך היא חסרת אמצעים, מיחר לביתה בסבריה וביקש מהאב כי ישיר מלבו כל ראגה, ונגזרה מילאה את הבית. ולא אחת קרע בקים של הורים שרוע כי שקתם קשה.

וכך נהג עם אמו. האם מתקשה להלך, והוא כבן וכאיש חמר היה נכנס לביתה לילה לילה, במשך שבועות, בשעה שתיים חצי, ושאל אם היא זקי קה לעזרתו, ואת עד שנצאנא פתרתן משביע רצון. לשעורות שבת בביתו היה מתעקש שוראא יהיה זה שיביא את אמו ולא אף אחר מבני ביתו. "איך אפ סיד מצווה שכזו לאחרים", שאל־קבע.

וכך גם עם אשתו. מעולם לא הרים את קולו, תמיד קיים בה "והמכבדה יותר מנשר". 13 ילרים (שישה מהם נשואים) והיה מעילות ליד שולחן האוכל, בחול ובשבת. במיוחד בשבת וחג, והוא לא ויהר על חלק בעבודות השולחן והבית.

כשאותה הבנות הקטנות, התבוננה בו בע של חד לשה כי "לאבא יש זמן לכולם רק לא לנו" – שרץ ר' ישראל יצחק ז"ל בבבי: "קביבי" יתכן שמישהו מבניביתי מעריך על עזרה לזולת".

וכך היה גם בהרבצת תורה. שיעורי תורה בבית המרדש בשעות הבוקר והעבב, תוך הקפרה שלא להיעדר, להציא מקרים ויוצאים ביותר. "אם מגיע השיעור שומר על קביעות, משפיע הרבר גם על המשתתפים בר", נהג לומר.

והוא היה אמן בניצול הזמן, ובריחה הילכה בזר צוד כי אם יקם מסר חדש מחצור, "מבא ר' יש ראל יצחק את השעות והדידות לניהולו.

כשהגיע לתצור מארצות הברית, נירידוד, היתה מאוירון עשירה נבבדה גם שם. הוא הקים את ה"שטיבל" הראשון לאברכים של חסידי גור ואת רשת ה"קמפים" של גור שהיו לשם רק, ותרם תרומה רצינית בתחום החינוך המדרי.

מעולם לא "חיפש" גם לא תחת לחץ האירועים, וגילה רגישות גבוהה ביותר לצרכי היחיד הציבור כאחר. כאשר מדוה בסמינר ילרה בן עם־לראות לקיוה ונעדרה זמן רב – השקיר לשלם את משכו־ רתה המלאה, כשהיא ושפעה מהמחוה. – אמר "מה היא אשמה שנולד לה בן השקל לאמא צמר הה".

ר' ישראל יצחק נפסר בשתים־עשרה וחמישים בלילה. זמן קצר קדם לכן, עוד רק לצרכיהם הפר תחה בליל שישי עד שעה מאוחרת, כרי לקנות תבלין מסויים שישפר עוד יותר את המאכל שוד כין ל"קידושים" של שבת. כשהציעו לה זה אפשר גם בלי זה, השיב "הרי כך זה יהיה טעים יר תר, אז למה שיהיה בלי זוהי"

וכל האמת כאן הוא רק קטעים ממעשיו של האיש, שמרחשת החסר שלו לא תשחרר לא בדיוק ולא בטלוריזיה. חבל, כי אולי כמה לבבות היו נפר תחים בשוק האנוכיות האטימות.